

אדם קרוב אצל עצמו - בגדרי פסול קרוב לעדות

ממונות (כ"ז ב) דאדם קרוב אצל אשתו מדקא פסיל ליה לגיסו ולבעל אמו ובעל אחות אביו ובעל אחותו ובעל אחות אמו וכן לגבי חתניהן דכולהו משום קורבא דאישות בלחוד הוא דפסילי ואם כן רבא מאי קמ"ל ואי משום פלוגי דיבורא אטו משום דאסהיד אקרוב ורחוק בהדי הדדי תיסקו אדעתין דנקטליה לקרוב אטו רחוק אדרבא נפטריה לרחוק אטו קרוב. וכו'.

אלא אי איכא לפרושה משום דאיתסרא עליה הכי איכא לפרושה מהו דתימא אדם קרוב אצל אשתו לא אמרינן דמשעת בעילה איתסרא עליה וה"ל משעת ראייה רחוק לגבה ולקטלה קמ"ל דכל כמה דלא מיפטר מניה בגיטא קרוב הוי לגבה ולא משום פלגי דיבורא איצטריכא ליה לאשמועינן אלא היא גופה קמ"ל דאדם קרוב אצל אשתו אף על פי שנאסרה עליו ולעולם כי אהני לן דפלגי דיבורא לחיוביה לבועל הוא דאהני לן וה"פ מאי קמ"ל דפלגינן דיבורא דאע"ג דלא מהימן לגבי איתתיה מהימן לגבי חבריה היינו הך ומפרקי' היא גופה קמ"ל דלא מהימן לגבי איתתיה מהו דתימא אדם קרוב אצל עצמו אמרינן דאע"ג דנרבע לא אתרחק מנפשיה אבל אשתו דמאידנא דזנאי אתסרא עליה אימא לא קמ"ל

ה. תלמוד בבלי מסכת מכות דף ז עמוד א

אילעא וטוביה קריביה דערבא הוה, סבר רב פפא למימר: גבי לוח ומלוה רחיקי נינהו, א"ל רב הונא בריה דרב יהושע לרב פפא: אי לית ליה ללוה, לאו בתר ערבא אזיל מלוה?

ו. חדושי הרמב"ן מסכת מכות דף ז עמוד א

והרב אב"ד ז"ל כתב בתשובותיו שכל עדות שבטלה מקצתה מחמת פסול קורבה בטלה כולה ולא פלגינן דיבורא, דהא לא פליג בהו רחמנא ואמר דמה שנים נמצא אחד מהם קרוב או פסול עדותן בטלה אף שלשה, אלמא לא פלגינן עדות, אלא הא דאמר' אדם קרוב אצל עצמו ואין אדם משים עצמו רשע, דוקא כשהוא מעיד על עצמו שאין זה עדות כלל אלא כמי שאינו דמי, שאין אדם נקרא לעצמו עד פסול כדי שנאמר עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה, ודמיא למאי דאמר' לעיל במקיימי עדות הכתוב מדבר, דכי היכי דנמצא אחד מהעדים קרוב או פסול עדותן בטלה הכי נמי כשנמצא לאחד קרוב שהרי מקצת העדות בטלה מחמת קורבה, וכי היכי שאין ההורג פוסל שאר העדים מפני שאין אני קורא בו עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה, ה"נ כשהוא מעיד על עצמו ועל אחר בכלל אין אני קורא בו עדות שבטלה מקצתה לפי שאין עליו שם עד כלל. זה כתב הרב אב"ד ז"ל בתשובותיו.

ויש ראייה לדבריו בפ"ק דסנהדרין (י' א') דאמר' פלוני בא על אשתי הוא ואחר מצטרפין להרגו אבל לא להורגה פשיטא ומפרקי' סד"א אדם קרוב אצל עצמו אמרי' אצל אשתו לא

א. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף ט עמוד ב

ואמר רב יוסף: פלוני רבעו לאונסו - הוא ואחר מצטרפין להרגו. לרצונו - רשע הוא, והתורה אמרה אל תשת רשע עד. רבא אמר: אדם קרוב אצל עצמו, ואין אדם משים עצמו רשע. אמר רבא: פלוני בא על אשתי - הוא ואחר מצטרפין להורגו, אבל לא להורגה. - מאי קא משמע לן - דמפלגינן בדיבורא, היינו הך! - מהו דתימא: אדם קרוב אצל עצמו - אמרינן, אצל אשתו - לא אמרינן, קא משמע לן. וכו' דבעי רבא: פלוני רבע שורי מהו? מי אמרינן: אדם קרוב אצל עצמו, ואין אדם קרוב אצל ממונו. או דילמא אמרינן: אדם קרוב אצל ממונו. בתר דבעיא הדר פשטה: אדם קרוב אצל עצמו, ואין אדם קרוב אצל ממונו.

ב. תוספות מסכת סנהדרין דף י עמוד א ד"ה אצל אשתו

אצל אשתו לא אמרינן - אף על גב דמתני' היא בזה בורר (דף כז:) דבעל כאשתו לענין עדות ס"ד הכא דמחמת מגו דמהימן להורגו מהימן להורגה.

ג. חדושי הר"ן מסכת סנהדרין דף י עמוד א

מהו דתימא, אדם קרוב אצל עצמו אמרינן אצל אשתו לא אמרינן קמ"ל. פי' רש"י ז"ל דסד"א שיהי' הבעל כשר לעדות אשתו דהואיל ונאמן אהיהא דבורא למיקטלי' לחבריה ליקטלי' לדיד' קמ"ל. והא לא נהירא שהרי משנה שלימה שנינו שאף הבעל פסול לקרובי אשתו כ"ש להיא עצמה אלא כך כונת רש"י ז"ל דסד"א שיהא הבעל כשר לעדות אשתו הואיל ומקצת העדות מתקיימת לגבי הבעל. וכן פי' ז"ל לקמן גבי מי אמרינן אדם קרוב אצל ממונו או לא שפי' שאפשר שיתקיים העדות לענין ממונו הואיל ונתקיים במקצת. והא לא מחזור דהא לא אמרינן עדות שנתקיימ' מקצתה נתקיימ' כולה אדרבה אמרינן עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה.

ד. יד רמ"ה מסכת סנהדרין דף י עמוד א

ואמר רבא פלוני בא על אשתו לרצונה הוא ואחר מצטרפין להרגו ודייקין בגמרא להרגו אבל לא להרגה מאי קמ"ל דפלגינן דיבורא כו' פירש רבינו שלמה ז"ל דאע"ג דמהימנינן ליה להאי סהדותא לגבי חבריה לא מהימנינן ליה לגבי אשתו והיינו פילוגא דהא חד דבור הוא ולגבי האי מהימן ולא מהימן לגבי האי היינו הך מהו דתימא אדם קרוב אצל עצמו אמרינן אצל אשתו לא אמרינן אדם קרוב לענין פלגינן דיבורא והואיל ומהימן אהיהא דיבורא למיקטליה לחבריה ליקטלא נמי לדידה קמ"ל ומשמע דהוה ס"ל ז"ל דכי אהני לן דפלגינן דיבורא לאו לחיוביה לבועל אלא למיפטר לאשה אהני לן למימרא דאי הוה סבירא לן דלא פלגינן דיבורא הוה מהימן למיקטלה וכו' דהא ודאי משנה שלימה היא בפרק דיני

י. תלמוד ירושלמי מסכת גיטין פרק א הלכה א

כתב כל נכסיו לשני בני אדם כאחת והיו עדים כשרין לזה ופסולין לזה. ר' אילא בשם ר' אמי אתפלגון ר' יוחנן וריש לקיש חד אמר מאחר שהן פסולין לזה פסולין לזה וחורנה אמר כשרין לזה ופסולין לזה.

יא. יד רמ"ה מסכת סנהדרין דף י עמוד א

בעי רבא פלוני רבע שורי ואחד מצטרף עמו מהו מי אמרין כשם שאדם קרוב אצל עצמו כך אדם קרוב אצל ממונו וכי מסהיד אממוניה קטלא לחיובא נפשיה קאתי ואדם קרוב אצל עצמו ולא מהימן וכי אמרין הודאת בעל דין כמאה עדים דמי בדיני ממונות אבל בדיני נפשות לא מידי דהוה אנפשיה או דילמא אין אדם קרוב אצל ממונו ולענין מיקטלי' לשור קא מיבעיא ליה דאי לגבי ההוא פלוני דכ"ע מיקטיל. בתר דבעיה הדר פשטיה מסתברא אדם קרוב אצל עצמו ואין אדם קרוב אצל ממונו וההיא דאמרין בבבא קמא (מא ב) אין דיני אלא בזה שהמית את האדם ע"פ עד אחד או על פי הבעלים ואמרין בתמורה רובע או נרבע על פי הבעלים אסור לגבוה ומותר להדיט דאלמא אינו נסקל על פי הבעלים התם בשאין אחד מצטרף עמהן. ורבינו שלמה ז"ל אזיל לטעמי' וקאמר דכי פשיט דאין אדם קרוב אצל ממונו לענין מיפלג דיבורא בלחוד קא פשיט והתם בתמורה דלא העידו הבעלים את מי רבע או מי רבעו אבל הכא דגברא מיקטיל על פי בעל השור לא פלגין דיבורא משום ממון ולא מילתא היא דאי סבירא לן דאדם קרוב אצל ממונו אמאי קטלינן ליה הא אמרת קרוב הוא וכשאר קרובים דיינינן ליה ואי משום דלא מפלוג דיבורא אדרבא ליפטרניהו לתרווייהו:

יב. רש"י מסכת בבא קמא דף מג עמוד א ד"ה מאי לאו

מאי לאו כופר - ואף על גב דאין השור בסקילה שהרי הודה ואמרו כמיתת בעלים כך מיתת השור ואדם בהודאתו אינו נהרג.

יג. בית הבחירה למאירי מסכת סנהדרין דף י עמוד א

פלוני רבע את שורי הוא ואחר מצטרפין להרוג את הרובע וכן להרוג את השור שאין אומרין אדם קרוב אצל ממונו לא כקורבתו אצל עצמו שלא לחול שם עדות על השור ולא כקורבת הקרוב להיות עדותו נפסל מדין נמצא אחד מהם קרוב או פסול וזה שאמרו ברובע ונרבע על פי הבעלים שאסור לגבוה ומותר להדיט בשאין אחר מצטרף עמו והוא שאמרו כן ברובע או נרבע על פי עד אחד

יד. רמב"ם הלכות עדות פרק יב הלכה ב

וכן מי שהעיד שפלוני רבעו בין באונסו של נרבע בין ברצונו הוא ואחר מצטרפין להרגו, פלוני בא על אשתי הוא ואחר מצטרפין להרגו אבל לא להרגה וכן כל כיוצא בזה, פלוני רבע את שורי הוא ואחר מצטרפין להורגו שאין אדם קרוב אצל

אמר' קמ"ל, פי' סד"א אין אדם קרוב אצל אשתו כל כך שלא יהא עדותו שהוא מעיד עליה עדות פסולה וליבטיל לכל העדות לפי שבטלה מקצתה ובטלה כולה, קמ"ל דאשתו כגופו ואין זה עדות כלל הילכך פלגין דיבורא כדפלגין בגופו, וה"נ אמר' התם גבי פלוני רבע שורי אדם קרוב אצל עצמו אמר' אצל ממונו לא אמרין, פי' ואף האדם פטור לפי שהוא עדות שבטלה מקצתה, ומה שפרש"י ז"ל שם אינו נכון שהוא פי' דסד"א הואיל ומהימן בההוא דבורא למקטליה לחבריה ליקטלוה לדידה קמ"ל, וכן פי' ההיא דאיתמר התם אדם קרוב אצל עצמו אמר' אצל ממונו לא אמר', והשור נסקל ואף על פי שבעלמא אינו נסקל הכא אמר' מיגו מתוך שאדם נסקל אף זה נסקל, והפי' הזה אינו נכון וכו' ועוד בר מן דין שלא אמרו בשום מקום בעדות בטלה מתוך שנתקיימה במקצת נתקיימה בכולה, אלא הפך הוא הדין שכל העדות שבטלה מקצתה בטלה כולה, אלא עיקר הפירוש כמו שכתבנו.

ז. שיטה מקובצת מסכת כתובות דף יח עמוד ב

וטעמא דמילתא דכולהו אינן פשיטי יותר בהו דיבורא דאדם קרוב אצל עצמו ומעולם לא נתכוון להעיד על עצמו אבל אצל אשתו אינו קרוב כל כך דנימא שלא נתכוון עליה להעיד כלל ואפ"ה פלגין דיבורא וקא פשיט מינה משום האי טעמא דפלגין דיבורא והיינו דאמרין במסכת סנהדרין מהו דתימא אדם קרוב אצל עצמו אמרו אצל אשתו לא אמרו קמ"ל פי' קמ"ל דאף על גב דלא פשיטא לן באשתו כולי האי שלא נתכוון להעיד אפ"ה פלגין דיבורא.

ח. בית הבחירה למאירי מסכת סנהדרין דף י עמוד א

תדע שעיקר כוונתו לומר שאשתו כגופו ואין עדותו שעליה עדות כלל שבעל דבר הוא אצלה כמו שהוא אצל עצמו שאלו היה עדות היינו מבטלים כל העדות בבטול מקצתו אלא שאין שם עדות חל על אשתו עד שיהא העדות מבטל קצתו את קצתו ואין שם עדות חל אלא על הפלוני ומעתה אם אמר פלוני בא על אחותי או על בתי והן נשואות לאחרים שנמצאו ערוה אצל הבועל הואיל ושם עדות חל על האחיות או הבת הרי נתבטל כל העדות בבטול מקצתו:

ט. תוספות מסכת סנהדרין דף ט עמוד ב ד"ה ואין אדם

וכן פלוני רבעו לרצונו אין לפרש דלא מהימן במאי דקאמר לרצונו אלא פלגין דיבורא לומר שרבעו לאונסו דא"כ הוה פלגין דיבורא בחד גופא ובמקצת מהימן אהאי גופא ובמקצת לא מהימן אלא פלגין לומר שרבע אבל לא שרבעו וכן מוכח מפלוני רבע שורי דאי הוה אמר' אדם קרוב אצל ממונו ה"א דמהימן לומר שרבע שור אחר אבל לא שורו דבשורו אין שייך לחלק בין אונס לרצון וכן מוכח ההוא דזה בורר (לקמן דף כה). דחד אמר לדידי אוזפן ברבייתא דמהימן שהלוח ברבייתא אבל לא לדידיה ותדע דאם היה כהן נשוי אחותו והוא ואחר מעידין שפלוני בא עליה סברא היא לרבא דמצטרפין להורגו אבל לא להרגה אפילו לאוסרה על בעלה אף על פי שנאסרת באונס

ממונו. +/השגת הראב"ד/ וכן כל כיוצא בזה וכו' עד שאין אדם קרוב אצל ממונו. א"א מן המפרשים הטובים יש שמפרשים פלוני רבע את שורי שגם הרובע אינו נהרג לפי שהעדות נגעה על שורו דלא פלגינן דיבורא וגם על שורו נתכוון להעיד וכשם שאינו נאמן על שורו כך אינו נאמן על הרובע דעדות שבטלה מקצתה בטלה כולה.

טו. כסף משנה הלכות עדות פרק יב הלכה ב

פלוני רבע את שורי וכו'. שם (דף י') בעיא ופשטה דאין אדם קרוב אצל ממונו ומפרש רבינו כרש"י שפירש דכיון דאין אדם קרוב אצל ממונו לא פלגינן דיבורא והשור יסקל וי"מ דכיון דאין אדם קרוב אצל ממונו גם על השור נתכוון להעיד ומתוך שאינו נאמן על השור שהוא ממונו אינו נאמן על הרובע דעדות שבטלה מקצתה בטלה כולה וזהו שכתב הראב"ד א"א מן המפרשים הטובים וכו'.

טז. תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף קנט עמוד א

היה יודע לו בעדות עד שלא נעשה חתנו, ונעשה חתנו - הוא אינו מעיד על כתב ידו, אבל אחרים מעידין; הוא לא מהימן, אחריו מהימני? וכי תימא, הכי נמי כגון שהוחזק כתב ידו בב"ד, והאמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן: אף על פי שלא הוחזק כתב ידו בבית דין! ומאי קושיא? דלמא גזירת מלך היא דאיהו לא מהימן ואחריו מהימני, ולא משום דמשקר! דאי לא תימא הכי, משה ואהרן לחותנם משום דלא מהימני הוא? אלא גזירת מלך הוא שלא יעידו להם, ה"נ גזירת מלך הוא שלא יעיד על כתב ידו לחותנו!

יז. רמב"ם הלכות עדות פרק יג הלכה ו

כל אשה שאתה פסול לה כך אתה פסול לבעלה שהבעל כאשתו, וכל בעל שאתה פסול לו כך אתה פסול לאשתו שהאשה כבעלה.

יח. רמב"ם הלכות עדות פרק יג הלכה יג

האיש עם אשתו ראשון בראשון, לפיכך אינו מעיד לא לבנה, ולא לאשת בנה, ולא לבתה, ולא לבעל בתה, ולא לאביה, ולא לאמה, ולא לבעל אמה, ולא לאשת אביה.

יט. רמב"ם הלכות עדות פרק יג הלכה א

הקרובים פסולים לעדות מן התורה שנאמר לא יומתו אבות על בנים, מפי השמועה למדו שבכלל לאו זה שלא יומתו אבות על פי בנים ולא בנים על פי אבות, והוא הדין לשאר קרובים, אין פסולין מדין תורה אלא קרובים ממשפחת אב בלבד, והם האב עם הבן והבן עם האב, והאחין מן האב זה עם זה ובניהן זה עם זה ואין צריך לומר הדודים עם בן אחיו, אבל שאר הקרובים מן האם או מדרך האישות כולן פסולין מדבריהם.

כ. תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף קיב עמוד ב

אמר רב אשי א"ר שבתאי: מקבלין עדים שלא בפני בעל דין. תהי בה ר' יוחנן, וכי מקבלין עדים שלא בפני בעל דין? וכו' אמר רב: מקיימין את השטר שלא בפני בעל דין, ור' יוחנן אמר: אין מקיימין את השטר שלא בפני בעל דין. א"ל רב ששת לרבי יוסי בר אבהו: אסברה לך טעמיה דרבי יוחנן, אמר קרא: והועד בבעליו ולא ישמרנו, אמרה תורה: יבא בעל השור ויעמוד על שורו.

כא. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף יט עמוד א

דעבדיה דינאי מלכא קטל נפשא, אמר להו שמעון בן שטח לחכמים: תנו עיניכם בו, ונדונו. שלחו ליה: עבדך קטל נפשא. שדריה להו. שלחו ליה: תא אנת נמי להכא, והועד בבעליו, אמרה תורה: יבא בעל השור ויעמוד על שורו. אתא ויתיב. אמר ליה שמעון בן שטח: ינאי המלך! עמוד על רגליך ויעידו בך.

כב. רמב"ם הלכות נזקי ממון פרק י הלכה ז

שור שהוא טרפה שהרג את הנפש או שהיה השור של אדם טרפה אינו נסקל שנאמר וגם בעליו יומת כמיתת הבעלים כך מיתת השור וכיון שבעליו כמת הם חשובים ואין צריכין מיתה הרי זה פטור. +/השגת הראב"ד/ שור שהוא טרפה שהרג את הנפש וכו' ואין צריכין מיתה הרי זה פטור. אמר אברהם ואם בפני בית דין הרג נהרג משום ובערת הרע.

כג. מגיד משנה הלכות נזקי ממון פרק י הלכה ז

ובהשגות א"א ואם בפני הב"ד הרג נהרג משום ובערת הרע מקרבך ע"כ. למד זה התם מדאמר התם באדם טרפה שהרג בפני ב"ד חייב משום ובערת ודי שנמעט השור ממה שהבעלים פטורין דהתם נמי ילפינן פטורא דשור מדלא קרינן ביה וגם בעליו יומת ויש לחלק דהאי קרא דובערת לא כתיב אלא באדם:

כד. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף נד עמוד א

משנה. הבא על הזכור ועל הבהמה, והאשה המביאה את הבהמה - בסקילה. אם אדם חטא בהמה מה חטאה? אלא: לפי שבאה לאדם תקלה על ידה, לפיכך אמר הכתוב תסקל. דבר אחר: שלא תהא בהמה עוברת בשוק, ויאמרו: זו היא שנסקל פלוני על ידה.

כה. תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף ח עמוד ב

אמר אביי: ראובן שמכר שדה לשמעון באחריות, ואתא ב"ח דראובן וטרף משמעון, דינא הוא דאזיל ראובן ומשתעי דינא בהדיה, ולא מצי א"ל: לאו בעל דברים ידידי את, דאמר ליה: אי מפקת מיניה עלי הדר. ואיכא דאמרי: אפילו שלא באחריות נמי, דא"ל: לא ניחא לי דתהוי לשמעון תרעומת עלי.

כו. תוספות מסכת בבא קמא דף ח עמוד ב ד"ה דינא הוא

דינא הוא דאזיל ראובן וקא משתעי [דינא בהדיה] - וא"ת מאי נפקא מינה הא כל מה שיכול ראובן לטעון טענין ליה לשמעון וכו' וכן אין לומר דנ"מ שעדין של ב"ח קרובים לראובן ורחוקים לשמעון דהא לשמעון נמי אין יכולין להעיד כיון דאי טריף ליה משמעון אזל בתר ראובן וכן אם יהיה לשמעון עדים שמעידין זכותו והם קרובים פסולין להעיד אפילו לראובן כיון דיש ריוח לשמעון שמעמיד הקרקע בידו כדמוכח סוף פרק קמא דמכות (דף ז.) גבי אילעא וטוביה קרובים דערב הוה פסיל להו אפילו לגבי לוח ומלוח משום דכי לית ליה ללוח אזל מלוח בתר ערבא א"כ מאי נפקא מינה ויש לומר דנפקא מינה לראיה אחרונה כגון שאמר שמעון אין לי עדים ואין לי ראיה ולאחר זמן מצא ראיה או עדים דשמעון אין יכול להביאם וראובן שלא אמר אין לי עדים יכול להביאם וכו'.

כז. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כז עמוד ב

משנה. ואלו הן הקרובין: אחיו, ואחי אביו, ואחי אמו, ובעל אחותו, ובעל אחות אביו, ובעל אחות אמו, ובעל אמו, וחמיו, וגיסו. הן ובניהן וחתניהן, וחורגו לבדו. וכו' גמרא. מנהני מילי? - דתנו רבנן: לא יומתו אבות על בנים, מה תלמוד לומר? אם ללמד שלא ימותו אבות בעון בנים ובנים בעון אבות - הרי כבר נאמר איש בחטאו יומתו. אלא, לא יומתו אבות על בנים - בעדות בנים, ובנים לא יומתו על אבות - בעדות אבות. וכו' אשכחן בנים להדדי, בנים לעלמא מנלן? - אמר רמי בר חמא: סברא הוא. כדתניא: אין העדים נעשין זוממין עד שיזומו שניהן. ואי סלקא דעתך בנים לעלמא כשרין - נמצא עד זומם נהרג בעדות אחיו!

כח. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כח עמוד ב

אמר רבה בר בר חנה: מעיד אדם לאשתו ארוסה. אמר רבינא: לא אמרן אלא לאפוקי מינה, אבל לעיולי לה - לא מהימן. ולא היא, לא שנא לאפוקי ולא שנא לעיולי - לא מהימן. מאי דעתיך - כדאמר רבי חייא בר אמי משמיה דעולא: אשתו ארוסה לא אונן ולא מטמא לה וכן היא לא אוננת ולא מטמאה לו, מתה - אינו יורשה, מת הוא - גובה כתובתה. התם - בשארו תלה רחמנא, אכתי לאו שארו היא. הכא - משום איקרובי דעתא הוא, והא איקרבא דעתיה לגבה.

כט. תלמוד בבלי מסכת זבחים דף ע עמוד ב

/מתני'/. כל הזבחים שנתערבו בחטאות המתות או בשור הנסקל, אפילו אחת בריבוא - ימותו כולן. נתערבו בשור שנעבדה בו עבירה, או שהמית את האדם ע"פ עד א' או ע"פ הבעלי, ברובע ונרבע, במוקצה ונעבד, באתנן ומחיר, בכלאים ובטריפה, ביוצא דופן - ירעו עד שיסתאבו וימכרו, ויביא בדמי היפה שבהן מאותו המין.

ל. תוספות מסכת זבחים דף עא עמוד א ד"ה על פי

על פי עד אחד או על פי הבעלים - פירש בקונטרס דפטר ליה מסקילה משום דמודה בקנס פטור וכן פירש במכות (דף ו.) דאין אדם נהרג על פי עצמו מטעם קנס ונראה דאפי' אמרי שנגמר דינם בבית דין פלוני אין נהרגים על פיהם ואף על גב דכי האי גוונא מחייב בקנס כדמוכח בפרק קמא דמכות (דף ד.) וגבי פלוני רבע שורי בפרק קמא דסנהדרין (דף י.) מפרש משום דאדם קרוב אצל ממונו לא אמרינן ונהרג שורו ולא פלגינן דיבורא אלא הרובע והשור נהרגין ואי קנס מיקרי כי נמי אמת הוא שרבע שורו אמאי נהרג שור על פיו והא מודה בקנס פטור כמו אם אמר גנבתי וטבחתי דפטור מכפל וד' וה' ונראה לי טעמא דאינו נהרג על פי הבעלים אם אין עד אחד עמו כדאיתא פרק כל האסורין (תמורה דף כט.) זה וזה מותרות באכילה מנלן אי ס"ד להדיט אסירי למה לי למעוטינהו לרובע ונרבע לגבוה ואף על גב דהתם לא מזכיר ברובע ונרבע על פי הבעלים מכל מקום על כל ענין שפסול גבוה ומותר להדיט קאי מנהני מילי, ברוך.